

Το έγγραφο αυτό συνιστά βοήθημα τεκμηρίωσης και δεν δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα

► **B**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Δεκεμβρίου 2002

για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη Εφημερίδα		
		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
► <u>M1</u>	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 411/2004 του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2004	L 68	1	6.3.2004
► <u>M2</u>	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1419/2006 του Συμβουλίου της 25ης Σεπτεμβρίου 2006	L 269	1	28.9.2006

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Δεκεμβρίου 2002

**για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται
στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 83,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η εγκαθίδρυση καθεστώτος ικανού να αποτρέπει τη νόθευση του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά προϋποθέτει τη μεθόδευση της αποτελεσματικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης στην Κοινότητα. Ο κανονισμός αριθ. 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης^(*) ⁽⁴⁾, επέτρεψε την ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής στον τομέα του ανταγωνισμού, η οποία με τη σειρά της συνέβαλε στη διάδοση κλίματος ανταγωνισμού στην Κοινότητα. Πάντως, σήμερα είναι σκόπιμη η αντικατάσταση του εν λόγω κανονισμού με βάση την κτηθείσα πείρα, ούτως ώστε να προβλεφθούν ρυθμίσεις οι οποίες να είναι προσαρμοσμένες στις προκλήσεις της ενοποιημένης πλέον αγοράς και της μελλοντικής διεύρυνσης της Κοινότητας.
- (2) Ενδείκνυται, ειδικότερα, να επανεξετασθεί ο τρόπος εφαρμογής της διάταξης που εισάγει εξαιρέσεις στην απαγόρευση των συμφωνιών που περιστέλλουν τον ανταγωνισμό, η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης. Στο πλαίσιο αυτό είναι σκόπιμο, βάσει του άρθρου 83 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης, να λαμβάνονται υπόψη, αφενός, η ανάγκη διασφάλισης αποτελεσματικής εποπτείας και, αφετέρου, η ανάγκη απλοδότησης της διοικητικής διαδικασίας στο μέτρο του δυνατού.
- (3) Το συγκεντρωτικό καθεστώς που θεσπίστηκε με τον κανονισμό αριθ. 17 δεν είναι πλέον ικανό να διασφαλίζει την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των δύο αυτών στόχων. Αφενός, αποτελεί τροχοπέδη για την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού από τα δικαστήρια και τις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, ενώ το σύστημα κοινοποιήσεων που περιλαμβάνει εμποδίζει την Επιτροπή να επικεντρώσει το έργο της στην καταστολή των πλέον σοβαρών παραβάσεων. Αφετέρου, συνεπάγεται σημαντικό κόστος για τις επιχειρήσεις.

⁽¹⁾ ΕΕ C 365 E της 19.12.2000, σ. 284.

⁽²⁾ ΕΕ C 72 E της 21.3.2002, σ. 305.

⁽³⁾ ΕΕ C 155 της 29.5.2001, σ. 73.

^(*) Ο τίτλος του κανονισμού αριθ. 17 προσαρμόστηκε προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αριθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στα άρθρα 85 και 86 της συνθήκης.

⁽⁴⁾ ΕΕ 13 της 21.2.1962, σ. 204/62· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1216/1999 (ΕΕ L 148 της 15.6.1999, σ. 5).

▼B

- (4) Κατά συνέπεια, το καθεστώς αυτό θα πρέπει να αντικατασταθεί από ένα σύστημα εξαιρέσεων άμεσης εφαρμογής βάσει του οποίου οι αρχές ανταγωνισμού και τα δικαστήρια των κρατών μελών θα είναι αρμόδια να εφαρμόζουν όχι μόνο το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 82 της συνθήκης, που είναι άμεσα εφαρμόσιμα σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αλλά και το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης.
- (5) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού και ταυτόχρονα ο σεβασμός θεμελιωδών δικαιωμάτων υπεράσπισης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ρυθμίζει το βάρος της απόδειξης αναφορικά με τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης. Θα πρέπει να είναι η πλευρά ή η αρχή που προβάλλει τον ισχυρισμό παράβασης του άρθρου 81 παράγραφος 1 και του άρθρου 82 της συνθήκης που οφείλει να αποδεικνύει την ύπαρξη παράβασης, σύμφωνα με τα απαιτούμενα νομικά πρότυπα απόδειξης. Θα πρέπει να είναι η επιχείρηση ή η ένωση επιχειρήσεων που επικαλείται το ευεργέτημα της υπεράσπισης, έναντι της διαπίστωσης μιας παράβασης, η οποία οφείλει να αποδεικνύει, σύμφωνα με τα απαιτούμενα νομικά πρότυπα απόδειξης, ότι πληρούνται οι όροι για την εφαρμογή αυτής της υπεράσπισης. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει ούτε τους εθνικούς κανόνες περί των απαιτούμενων αποδεικτικών προτύπων ούτε την υποχρέωση των αρχών ανταγωνισμού και των δικαστηρίων των κρατών μελών να εξακριβώνουν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά μιας υπόθεσης, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω κανόνες και υποχρεώσεις συνάδουν προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.
- (6) Για να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού, είναι σκόπιμο όπως οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού αποκτήσουν πιο στενή σχέση με την εφαρμογή της. Προς τούτο, οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία να εφαρμόζουν την κοινοτική νομοθεσία.
- (7) Τα εθνικά δικαστήρια επιτελούν καίρια λειτουργία στο πλαίσιο της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. Προσπίζουν τα δικαιώματα που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο, εκδικάζοντας τις νομικές διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ ιδιωτών, π.χ. επιδικάζοντας αποζημίωση υπέρ εκείνων που έχουν θιγεί από παραβάσεις. Υπό την έννοια αυτή, ο ρόλος των εθνικών δικαστηρίων συμπληρώνει το ρόλο των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών. Επομένως, θα πρέπει να τους παρασχεθεί η εξουσία να εφαρμόζουν πλήρως τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης.
- (8) Για να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού και η ορθή λειτουργία των μηχανισμών συνεργασίας που περιλαμβάνει ο παρών κανονισμός, είναι απαραίτητο να υποχρεωθούν οι αρχές ανταγωνισμού και τα δικαστήρια των κρατών μελών, οσάκις εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού σε συμφωνίες και πρακτικές που ενδέχεται να επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, να εφαρμόζουν επίσης και τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης. Για να δημιουργηθεί εντός της εσωτερικής αγοράς ένα ενιαίο πλαίσιο χειρισμών προκειμένου για συμφωνίες, αποφάσεις ομίλων επιχειρήσεων και εναρμονισμένες πρακτικές, είναι επίσης ανάγκη να προσδιορισθεί, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 παράγραφος 2 στοιχείο ε) της συνθήκης, η σχέση μεταξύ εθνικών διατάξεων και κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ότι η εφαρμογή των εθνικών διατάξεων ανταγωνισμού σε συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης δεν επιτρέπεται να οδηγεί σε απαγόρευση αυτού του είδους συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών, όταν αυτές δεν απαγορεύονται και από την κοινοτική νομοθεσία. Οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές αποτε-

▼ B

λούν αυτόνομες έννοιες της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού που καλύπτουν το συντονισμό της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων στην αγορά σύμφωνα με την ερμηνεία των κοινοτικών δικαστηρίων. Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν στο έδαφός τους αυστηρότερες εθνικές διατάξεις για τον ανταγωνισμό οι οποίες να απαγορεύουν ή να επιβάλλουν κυρώσεις στην τυχόν μονομερή συμπεριφορά στην οποία επιδίδονται οι επιχειρήσεις. Αυτές οι αυστηρότερες εθνικές διατάξεις είναι δυνατό να περιλαμβάνουν διατάξεις που απαγορεύουν ή επιβάλλουν κυρώσεις για καταχρηστική συμπεριφορά έναντι οικονομικώς εξαρτημένων επιχειρήσεων. Πέραν αυτού, ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε εθνικές διατάξεις που επιβάλλουν ποινικές κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα, εκτός εάν οι κυρώσεις αυτές συνιστούν το μέσον δια του οποίου επιβάλλονται οι κανόνες ανταγωνισμού που ισχύουν για τις επιχειρήσεις.

- (9) Τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης επιδιώκουν την προστασία του ανταγωνισμού στην αγορά. Ο παρών κανονισμός, ο οποίος εκδίδεται για την εφαρμογή αυτών των διατάξεων της συνθήκης, δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη από του να εφαρμόζουν στο έδαφός τους εθνική νομοθεσία η οποία προστατεύει άλλα νόμιμα συμφέροντα, υπό τον όρον ότι η νομοθεσία αυτή συμβαδίζει με τις γενικές αρχές και τις λοιπές διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας. Εφόσον η συγκεκριμένη εθνική νομοθεσία επιδιώκει κατά κύριο λόγο στόχο άλλον από την προστασία του ανταγωνισμού στην αγορά, οι αρχές του ανταγωνισμού και τα δικαστήρια των κρατών μελών δύνανται να εφαρμόζουν την εν λόγω νομοθεσία στο έδαφός τους. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, να εφαρμόζουν στο έδαφός τους εθνική νομοθεσία που απαγορεύει ή επιβάλλει κυρώσεις στην άσκηση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, είτε αυτές είναι μονομερείς είτε συμβατικές. Η νομοθεσία αυτή επιδιώκει συγκεκριμένο στόχο, ανεξαρτήτως των πραγματικών ή των υποτιθεμένων συνεπειών των πράξεων αυτών επί του ανταγωνισμού στην αγορά. Αυτό συμβαίνει ιδίως με τη νομοθεσία που απαγορεύει στις επιχειρήσεις να επιβάλλουν, να αποσπούν ή να επιχειρούν να αποσπάσουν από τους εμπορικούς τους εταίρους αδικαιολόγητους, δυσανάλογους ή μη ανταποδοτικούς όρους και προϋποθέσεις.
- (10) Ορισμένοι κανονισμοί, όπως οι κανονισμοί 19/65/ΕΟΚ⁽¹⁾, (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71⁽²⁾, (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87⁽³⁾, (ΕΟΚ)

(¹) Κανονισμός αριθ. 19/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Μαρτίου 1965, περί εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών (οι τίτλοι των κανονισμών προσαρμόστηκαν προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αρίθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης) (ΕΕ 36 της 6.3.1965, σ. 533)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1215/1999 (ΕΕ L 148 της 15.6.1999, σ. 1).

(²) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1971, περί εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών (οι τίτλοι των κανονισμών προσαρμόστηκαν προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αρίθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης) (ΕΕ L 285 της 29.12.1971, σ. 46)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1995.

(³) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987, για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών (οι τίτλοι των κανονισμών προσαρμόστηκαν προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αρίθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης) (ΕΕ L 374 της 31.12.1987, σ. 9)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

▼B

αριθ. 1534/91 ⁽¹⁾ ή (ΕΟΚ) αριθ. 479/92 ⁽²⁾, παρέχουν την εξουσία στην Επιτροπή να εφαρμόζει το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης μέσω κανονισμών σχετικά με ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων και εναρμονισμένων πρακτικών. Στους τομείς που διέπονται από τους εν λόγω κανονισμούς, η Επιτροπή έχει εκδώσει και έχει το δικαίωμα να συνεχίσει να εκδίδει κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία με τους οποίους κηρύσσει το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ανεφάρμοστο σε συγκεκριμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών. Όμως, όταν οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές στις οποίες εφαρμόζονται αυτοί οι Κανονισμοί έχουν αποτελέσματα ασυμβίβαστα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, η Επιτροπή και οι αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών θα πρέπει να έχουν την εξουσία να ανακαλούν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις το ευεργέτημα του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

- (11) Για να μπορεί να μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απευθύνει αποφάσεις στις επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων προκειμένου αυτές να θέσουν τέρμα στις παραβάσεις των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης. Εφόσον υπάρχει έννομο συμφέρον, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να μπορεί να εκδίδει αποφάσεις με τις οποίες να διαπιστώνεται η διάπραξη παράβασης σε περιπτώσεις που η παράβαση έχει σταματήσει, ακόμη και αν δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να προβλέπει ρητώς την εξουσία έκδοσης διατακτικών αποφάσεων για τη λήψη προσωρινών μέτρων, την οποία η Επιτροπή διαθέτει σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου.
- (12) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ρητώς την εξουσία της Επιτροπής να επιβάλλει οποιοδήποτε μέτρο, είτε συμπεριφοράς είτε διαρθρωτικού χαρακτήρα, το οποίο απαιτείται προκειμένου να παύσει η παράβαση, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας. Μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα θα πρέπει να επιβάλλονται μόνον εφόσον δεν υφίσταται εξίσου αποτελεσματικό μέτρο συμπεριφοράς ή στην περίπτωση που το εξίσου αποτελεσματικό μέτρο συμπεριφοράς θα ήταν επαχθέστερο για την αφορώμενη επιχείρηση από το μέτρο διαρθρωτικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, οι διαρθρωτικές μεταβολές μιας επιχείρησης σε σχέση με την κατάστασή της πριν από την παράβαση θα θεωρούνται ανάλογες μόνον εφόσον υφίσταται σημαντικός κίνδυνος διαρκούς ή κατ' εξακολούθηση παράβασης που απορρέει από την ίδια τη διάρθρωση της επιχείρησης.
- (13) Όταν, στο πλαίσιο διαδικασίας που μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή απαγόρευσης, συμφωνίας ή πρακτικής, επιχειρήσεις προτείνουν στην Επιτροπή να αναλάβουν δεσμεύσεις ικανές να παραμερίσουν τις αντιρρήσεις της, η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να καθιστά τις δεσμεύσεις αυτές υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις, εκδίδοντας σχετική απόφαση. Οι αποφάσεις

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1534/91 του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 1991, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3, της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των ασφαλίσεων (οι τίτλοι των κανονισμών προσαρμόστηκαν προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αρίθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης) (ΕΕ L 143 της 7.6.1991, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 479/92 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης επί ορισμένων κατηγοριών συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών (consortia) (οι τίτλοι των κανονισμών προσαρμόστηκαν προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αρίθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης) (ΕΕ L 55 της 29.2.1992, σ. 3)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

▼ B

δέσμευσης θα πρέπει να διαπιστώνουν ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι δράσης από μέρους της Επιτροπής, δίχως να συνάγουν ότι υπήρχε ή ότι εξακολουθεί να υπάρχει παράβαση. Οι αποφάσεις δέσμευσης δεν θίγουν την αρμοδιότητα των αρχών ανταγωνισμού και των δικαστηρίων των κρατών μελών να προβαίνουν στη σχετική διαπίστωση και να αποφασίζουν ως προς την υπόθεση. Σε περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή σκοπεύει να επιβάλει πρόστιμο, δεν ενδείκνυνται αποφάσεις δέσμευσης.

- (14) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί επίσης να είναι σκόπιμη, για λόγους προστασίας του κοινοτικού δημόσιου συμφέροντος, η έκδοση από την Επιτροπή απόφασης αναγνωριστικού χαρακτήρα με την οποία να διαπιστώνεται ότι δεν είναι εφαρμόστεια η απαγόρευση που προβλέπει το άρθρο 81 ή το άρθρο 82 της συνθήκης, προκειμένου να επιτυγχάνεται η αποσαφήνιση της νομοθεσίας και να διασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή της στην Κοινότητα, ιδίως όσον αφορά νέους τύπους συμφωνιών ή πρακτικών που δεν ρυθμίζονται από την υφισταμένη νομολογία και διοικητική πρακτική.
- (15) Η Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών θα πρέπει να αποτελούν από κοινού ένα δίκτυο δημόσιων αρχών που θα συνεργάζονται στενά με σκοπό την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας του ανταγωνισμού. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο να συγκροτηθούν κατάλληλοι μηχανισμοί ενημέρωσης και διαβουλεύσεων. Οι περαιτέρω λεπτομέρειες για τη συνεργασία εντός του δικτύου καθορίζονται και αναθεωρούνται από την Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη.
- (16) Παρά τις ενδεχόμενες αντίθετες εθνικές διατάξεις, θα πρέπει να επιτρέπεται μεταξύ των μελών του δικτύου η ανταλλαγή πληροφοριών, ακόμη και εμπιστευτικού χαρακτήρα, καθώς και η χρησιμοποίηση τέτοιων πληροφοριών ως αποδεικτικών στοιχείων. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, καθώς και για την παράλληλη εφαρμογή των εθνικών διατάξεων για τον ανταγωνισμό, υπό τον όρο ότι η εφαρμογή των εθνικών διατάξεων αφορά την ίδια περίπτωση και δεν οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Οσάκις οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες χρησιμοποιούνται από την παραλήπτρια αρχή για επιβολή κυρώσεων σε επιχειρήσεις, δεν θα πρέπει να υπάρχει άλλος περιορισμός στη χρησιμοποίηση των πληροφοριών πλην της υποχρέωσης να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό για τον οποίο συνελέγησαν, δεδομένου ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις είναι του αυτού τύπου σε όλα τα συστήματα. Τα δικαιώματα υπεράσπισης των οποίων απολαύουν οι επιχειρήσεις στα διάφορα συστήματα μπορούν να θεωρηθούν επαρκώς ισοδύναμα. Τα φυσικά, ωστόσο, πρόσωπα μπορούν να υπόκεινται σε διάφορου τύπου κυρώσεις ανάλογα με τα διάφορα συστήματα. Όταν συμβαίνει αυτό, πρέπει απαραίτητως να λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι πληροφορίες να μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον εφ' όσον έχουν συλλεγεί με τρόπο που τηρεί το ίδιο επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων υπεράσπισης των φυσικών προσώπων όπως ορίζουν οι εθνικοί κανόνες της παραλήπτριας αρχής.
- (17) Τόσο για να διασφαλισθεί η συνεπής εφαρμογή της νομοθεσίας ανταγωνισμού όσο και για να επιτευχθεί η κατά το δυνατόν καλύτερη διαχείριση του δικτύου, επιβάλλεται να διατηρηθεί σε ισχύ ο κανόνας σύμφωνα με τον οποίον οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών παύουν αυτοδικαίως να είναι αρμόδιες αφ' ης στιγμής η Επιτροπή κινήσει η ίδια διαδικασία για συγκεκριμένη υπόθεση. Όταν αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους έχει επιληφθεί ήδη μιας υποθέσεως και η Επιτροπή σκοπεύει να κινήσει διαδικασία, θα πρέπει να προσπαθεί να προβεί στην ενέργεια αυτή το συντομότερο δυνατόν. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας η Επιτροπή θα πρέπει να διαβουλευεται με την επιληφθείσα εθνική αρχή.

▼B

- (18) Για να διασφαλισθεί η με τον καλύτερο τρόπο κατανομή των υποθέσεων μεταξύ των μελών του δικτύου, ενδείκνυται να θεσπισθεί διάταξη γενικού χαρακτήρα βάσει της οποίας μια αρχή ανταγωνισμού θα μπορεί να αναστέλλει ή να περατώνει την εξέταση δεδομένης υπόθεσης με βάση το σκεπτικό ότι η ίδια υπόθεση εξετάζεται ή έχει εξετασθεί από κάποια άλλη αρχή. Ο στόχος είναι κάθε υπόθεση να εξετάζεται μόνον από μία αρχή. Η διάταξη αυτή δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα της Επιτροπής, η οποία έχει γίνει δεκτή από τη νομολογία του Δικαστηρίου, να απορρίπτει μία καταγγελία λόγω έλλειψης κοινοτικού συμφέροντος ακόμη και αν καμία άλλη αρχή ανταγωνισμού δεν έχει καταστήσει γνωστή την πρόθεσή της να επιληφθεί της υποθέσεως.
- (19) Η λειτουργία της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, η οποία συνεστήθη δυνάμει του κανονισμού αριθ. 17, έχει αποδειχθεί λίαν ικανοποιητική. Η εν λόγω επιτροπή θα μπορούσε να ενσωματωθεί καλά στο νέο σύστημα αποκεντρωμένης εφαρμογής. Επομένως, ενδείκνυται να ληφθούν ως βάση οι διατάξεις του κανονισμού αριθ. 17, με ταυτόχρονη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των σχετικών εργασιών. Για το σκοπό αυτό, θα ήταν χρήσιμο να προβλεφθεί η δυνατότητα έκδοσης γνωμών με έγγραφη διαδικασία. Εξάλλου, η συμβουλευτική επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να χρησιμεύει ως πλαίσιο για τη συζήτηση υποθέσεων που εξετάζονται από τις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, συντελώντας με τον τρόπο αυτό στη διατήρηση της συνεπούς εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού.
- (20) Η συμβουλευτική επιτροπή θα πρέπει να συγκροτείται από εκπροσώπους των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών. Για τις συνεδριάσεις στις οποίες συζητούνται θέματα γενικού χαρακτήρα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δικαιούνται να ορίσουν έναν πρόσθετο εκπρόσωπο. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα των μελών της συμβουλευτικής επιτροπής να επικουρούνται από άλλους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών.
- (21) Η συνεπής εφαρμογή της νομοθεσίας του ανταγωνισμού προϋποθέτει επίσης τη συγκρότηση μηχανισμών για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών και της Επιτροπής. Αυτό ισχύει για όλα τα δικαστήρια των κρατών μελών που εφαρμόζουν τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης, ανεξάρτητα από το εάν τα εφαρμόζουν σε δίκες μεταξύ ιδιωτών ή ενεργώντας ως δημόσιες αρχές επιβολής του νόμου ή ως δευτεροβάθμια όργανα. Ειδικότερα, τα εθνικά δικαστήρια θα πρέπει να μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή και να της ζητούν πληροφορίες ή τη γνώμη της σχετικά με την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. Εξάλλου, θα πρέπει να αναγνωρισθεί στην Επιτροπή και στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών η εξουσία να διατυπώνουν παρατηρήσεις, γραπτές ή προφορικές, ενώπιον των δικαστηρίων οσάκις εφαρμόζονται τα άρθρα 81 ή 82 της συνθήκης. Οι παρατηρήσεις αυτές θα πρέπει να υποβάλλονται εντός των πλαισίων των εθνικών δικονομικών κανόνων και πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των μερών. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να κατοχυρωθεί η δυνατότητα της Επιτροπής και των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών να ενημερώνονται επαρκώς για τις διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.
- (22) Στο πλαίσιο ενός συστήματος παράλληλων αρμοδιοτήτων και προκειμένου να διασφαλισθεί η τήρηση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της ομοιόμορφης εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού, πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση αντικρουόμενων αποφάσεων. Επιβάλλεται συνεπώς να αποσαφηνισθούν, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα αποτελέσματα των αποφάσεων της Επιτροπής και των διαδικασιών στα δικαστήρια και τις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών. Οι αποφάσεις δέσμευσης που λαμβάνονται από την Επιτροπή δεν

▼ B

θίγουν τις εξουσίες των δικαστηρίων και των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών να εφαρμόζουν τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης.

- (23) Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει σε ολόκληρη την Κοινότητα την εξουσία να απαιτεί τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τον εντοπισμό συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που απαγορεύονται βάσει του άρθρου 81 της συνθήκης, καθώς και περιπτώσεων καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης, η οποία απαγορεύεται βάσει του άρθρου 82 της συνθήκης. Οι επιχειρήσεις, όταν συμμορφώνονται με απόφαση της Επιτροπής, δεν μπορούν να υποχρεωθούν να ομολογήσουν ότι διέπραξαν παράβαση, αλλά υποχρεούνται εν πάση περιπτώσει να απαντήσουν στις περί των γεγονότων ερωτήσεις και να παράσχουν έγγραφα, ακόμη και αν οι πληροφορίες αυτές μπορεί να χρησιμοποιηθούν εναντίον τους ή εναντίον άλλων επιχειρήσεων για τη θεμελίωση ύπαρξης παράβασης.
- (24) Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει επίσης την εξουσία να προβαίνει σε κάθε αναγκαίο έλεγχο προς εξακρίβωση συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που απαγορεύονται βάσει του άρθρου 81 της συνθήκης, καθώς και περιπτώσεων καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης, η οποία απαγορεύεται βάσει του άρθρου 82 της συνθήκης. Οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή για την άσκηση των εξουσιών αυτών.
- (25) Ο εντοπισμός των παραβάσεων της νομοθεσίας του ανταγωνισμού γίνεται ολοένα και πιο δύσκολος. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο, για την αποτελεσματική προστασία του ανταγωνισμού, να συμπληρωθούν οι ερευνητικές εξουσίες της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα πρέπει, ιδίως, να μπορεί να καλεί σε συνέντευξη οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενδεχομένως διαθέτει χρήσιμες πληροφορίες και να καταγράφει τις δηλώσεις του. Εξάλλου, κατά τη διάρκεια των ελέγχων, οι εντεταλμένοι από την Επιτροπή υπάλληλοι θα πρέπει να έχουν την εξουσία να θέτουν σφραγίδες κατά τη χρονική περίοδο που απαιτείται για τον έλεγχο. Οι σφραγίδες δεν θα πρέπει κανονικά να παραμένουν για περισσότερες από 72 ώρες. Οι εντεταλμένοι από την Επιτροπή υπάλληλοι θα πρέπει επίσης να έχουν την εξουσία να ζητούν οποιαδήποτε πληροφορία σε σχέση με το αντικείμενο και με το σκοπό του ελέγχου.
- (26) Εξάλλου, η μέχρι σήμερα κτηθείσα πείρα έχει καταδείξει ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα επαγγελματικά έγγραφα φυλάσσονται συχνά στην κατοικία των ιθυνόντων και των στελεχών της εκάστοτε επιχείρησης. Για λόγους διασφάλισης της αποτελεσματικότητας των ελέγχων, οι υπάλληλοι της Επιτροπής και άλλα πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από αυτήν θα πρέπει να διαθέτουν την εξουσία να εισέρχονται σε όλους τους χώρους στους οποίους ενδεχομένως φυλάσσονται επαγγελματικά έγγραφα, περιλαμβανομένων των ιδιωτικών κατοικιών. Ωστόσο, η άσκηση της εξουσίας αυτής θα πρέπει να γίνεται ύστερα από άδεια δικαστικής αρχής.
- (27) Με την επιφύλαξη της νομολογίας του Δικαστηρίου, θεωρείται χρήσιμο να καθοριστούν τα όρια του ελέγχου που μπορεί να ασκεί η εθνική δικαστική αρχή όταν παρέχει άδεια, όπως προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο και ως προληπτικό μέτρο, συνδρομής από τις αρχές επιβολής του νόμου προς αντιμετώπιση ενδεχόμενης άρνησης εκ μέρους μιας επιχείρησης ή για την εκτέλεση της απόφασης διενέργειας ελέγχων σε μη επιχειρηματικούς χώρους. Από τη νομολογία απορρέει ότι η εθνική δικαστική αρχή μπορεί ιδίως να ζητήσει από την Επιτροπή όποιες περαιτέρω πληροφορίες χρειάζεται για την διενέργεια του ελέγχου, ελλείψει των οποίων μπορεί να αρνηθεί την παροχή άδειας. Η νομολογία επιβεβαιώνει επίσης την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων να ελέγχουν την εφαρμογή των εθνικών κανόνων που διέπουν την επιβολή μέτρων καταναγκασμού.

▼ B

- (28) Για να επιτευχθεί η δυνατότητα των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης, ενδείκνυται να τους παραχωρηθεί η δυνατότητα αμοιβαίας συνδρομής με τη μορφή ελέγχων και άλλων μέτρων διαπίστωσης πραγματικών περιστατικών.
- (29) Η τήρηση των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων υπέχουν βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να μπορούν να εξασφαλίζονται με την επιβολή προστίμων και χρηματικών ποινών. Για το σκοπό αυτό είναι σκόπιμο να προβλεφθούν πρόστιμα κατάλληλου ύψους και για τις παραβάσεις των δικονομικών κανόνων.
- (30) Προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται στις ενώσεις επιχειρήσεων για παραβάσεις που έχουν διαπράξει, είναι ανάγκη να καθορισθούν οι όροι υπό τους οποίους η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει την πληρωμή του προστίμου από τα μέλη της ένωσης όταν η ένωση δεν είναι αξιόχρηη. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της το σχετικό μέγεθος των επιχειρήσεων που ανήκουν στην ένωση και ιδίως την κατάσταση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η πληρωμή του προστίμου από ένα ή περισσότερα μέλη μιας ένωσης πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των εθνικών κανόνων περί ανακτήσεως του καταβληθέντος ποσού από τα λοιπά μέλη της ένωσης.
- (31) Οι κανόνες παραγραφής που ισχύουν για την επιβολή προστίμων και χρηματικών ποινών θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2988/74 του Συμβουλίου⁽¹⁾, ο οποίος αφορά επίσης τις κυρώσεις που ισχύουν στον τομέα των μεταφορών. Στο πλαίσιο ενός συστήματος παράλληλων αρμοδιοτήτων επιβάλλεται να συμπεριληφθούν στον κατάλογο των πράξεων που συνεπάγονται την αναστολή της παραγραφής οι αυτοτελείς διαδικαστικές πράξεις των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών. Για λόγους αποσαφήνισης του νομοθετικού πλαισίου, είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2988/74 ούτως ώστε να αποκλεισθεί η εφαρμογή του στο πεδίο που καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό και να συμπεριληφθούν στον παρόντα κανονισμό διατάξεις σχετικές με την παραγραφή.
- (32) Είναι σκόπιμο να αναγνωρίζεται στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις το δικαίωμα ακρόασης από την Επιτροπή, να παρέχεται στους τρίτους, τα συμφέροντα των οποίων επηρεάζονται από την απόφαση, η ευκαιρία να διατυπώνουν τις παρατηρήσεις τους πριν από την έκδοση αυτής και να δίδεται ευρεία δημοσιότητα στις εκδιδόμενες αποφάσεις. Είναι επιβεβλημένη η προστασία του επιχειρηματικού απορρήτου, χωρίς όμως να θίγονται τα δικαιώματα υπεράσπισης των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων, και ιδίως το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της υπόθεσης. Ακόμη, ενδείκνυται να διασφαλίζεται η προστασία της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο του δικτύου.
- (33) Όλες οι αποφάσεις που η Επιτροπή λαμβάνει κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου υπό τους όρους που καθορίζονται στη συνθήκη. Κατά συνέπεια, ενδείκνυται να προβλεφθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 229, η χορήγηση στο Δικαστήριο πλήρους δικαιοδοσίας για τις αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες επιβάλλεται πρόστιμο ή χρηματική ποινή.
- (34) Με βάση τις αρχές που περιέχονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης, όπως αυτές έχουν τεθεί σε εφαρμογή με τον κανονι-

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2988/74 του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 1974, περί παραγραφής του δικαιώματος διώξεως και εκτελέσεως των αποφάσεων στους τομείς του δικαίου των μεταφορών και του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ L 319 της 29.11.1974, σ. 1).

▼ B

σμό αριθ. 17, ο ρόλος που έχει ανατεθεί στα όργανα της Κοινότητας είναι κεντρικός. Ο κεντρικός αυτός ρόλος είναι σκόπιμο να διατηρηθεί, με ταυτόχρονη ενίσχυση της συμμετοχής των κρατών μελών στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας οι οποίες διατυπώνονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προκειμένου να επιτύχει τον στόχο του, ο οποίος είναι η αποτελεσματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού.

- (35) Για να επιτευχθεί η πλήρης επιβολή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διορίζουν και να εξουσιοδοτούν αρχές προκειμένου αυτές να εφαρμόζουν τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης ως δημόσιες αρχές επιβολής του νόμου. Θα πρέπει να μπορούν να διορίζουν διοικητικές και δικαστικές αρχές για την εκτέλεση των διαφόρων καθηκόντων που ανατίθενται στις αρχές ανταγωνισμού δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Ο παρών κανονισμός αναγνωρίζει τις μεγάλες διαφορές που υφίστανται μεταξύ των συστημάτων επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Οι συνέπειες του άρθρου 11 παράγραφος 6 του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις αρχές ανταγωνισμού. Κατ' εξαίρεση από τον γενικό κανόνα, όταν μια δικαστική αρχή προσφεύγει σε ανεξάρτητη δικαστική αρχή, το άρθρο 11 παράγραφος 6 θα πρέπει να εφαρμόζεται στη δικαστική αρχή εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 35 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού. Εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, θα πρέπει να εφαρμόζεται ο γενικός κανόνας. Εν πάση περιπτώσει, το άρθρο 11 παράγραφος 6 δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στα δικαστήρια όταν ενεργούν ως δευτεροβάθμια όργανα.
- (36) Επειδή η νομολογία έχει πλέον αποφανθεί ότι οι κανόνες ανταγωνισμού εφαρμόζονται και στον τομέα των μεταφορών, οι δικονομικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να ισχύουν και για τον εν λόγω τομέα. Ο κανονισμός αριθ. 141 του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 1962, περί μη εφαρμογής του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου στον τομέα των μεταφορών ⁽¹⁾ θα πρέπει επομένως να καταργηθεί, οι δε κανονισμοί (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68 ⁽²⁾, (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 ⁽³⁾ και (ΕΟΚ) αριθ. 3975/87 ⁽⁴⁾ θα πρέπει να τροποποιηθούν ούτως ώστε να καταργηθούν οι ειδικές δικονομικές διατάξεις τους.
- (37) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται, ειδικότερα, από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται σύμφωνα με αυτά τα δικαιώματα και τις αρχές.

⁽¹⁾ ΕΕ 124 της 28.11.1962, σ. 2751/62· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό αριθ. 1002/67/ΕΟΚ (ΕΕ 306 της 16.12.1967, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1968, περί εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού στους τομείς των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών (ΕΕ L 175 της 23.7.1968, σ. 1)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 (ο τίτλος του κανονισμού προσαρμόστηκε προκειμένου να ληφθεί υπόψη η νέα αρίθμηση των άρθρων της συνθήκης ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στα άρθρα 85 και 86 της συνθήκης) της συνθήκης στις θαλάσσιες μεταφορές (ΕΕ L 378 της 31.12.1986, σ. 4)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3975/87 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987 σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού που ισχύουν για τις επιχειρήσεις στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών (ΕΕ L 374 της 31.12.1987, σ. 1)· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2410/92 (ΕΕ L 240 της 24.8.1992, σ. 18).

▼B

- (38) Η νομική ασφάλεια των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού συμβάλλει στην προαγωγή της καινοτομίας και των επενδύσεων. Στις τυχόν περιπτώσεις στις οποίες γεννάται πραγματική αβεβαιότητα, επειδή ανακύπτουν καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα εφαρμογής των κανόνων αυτών, οι αφορούμενες επιχειρήσεις ίσως θελήσουν να ζητήσουν άτυπες οδηγίες από την Επιτροπή. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει το δικαίωμα της Επιτροπής να εκδίδει τέτοιες άτυπες οδηγίες,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης

1. Οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές οι οποίες υπάγονται στο άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης απαγορεύονται, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης.
2. Οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές οι οποίες υπάγονται στο άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης δεν απαγορεύονται, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης.
3. Η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 82 της συνθήκης απαγορεύεται, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης.

Άρθρο 2

Βάρος αποδείξεως

Στο πλαίσιο του συνόλου των εθνικών και των κοινοτικών διαδικασιών εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, η απόδειξη της παράβασης του άρθρου 81 παράγραφος 1 ή του άρθρου 82 της συνθήκης βαρύνει το μέρος ή την αρχή που ισχυρίζεται την παράβαση. Η απόδειξη ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης βαρύνει την επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που επικαλείται τη διάταξη αυτή.

Άρθρο 3

Σχέση μεταξύ των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης και των εθνικών νομοθεσιών ανταγωνισμού

1. Οσάκις οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ή τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού σε συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, οι οποίες είναι πιθανόν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατά την έννοια της διάταξης αυτής, εφαρμόζουν επίσης το άρθρο 81 της συνθήκης, στις εν λόγω συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές. Όταν οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ή τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού σε τυχόν καταχρηστική πρακτική που απαγορεύεται από το άρθρο 82 της συνθήκης, εφαρμόζουν επίσης το άρθρο 82 της συνθήκης.

▼B

2. Η εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ανταγωνισμού δεν επιτρέπεται να έχει ως αποτέλεσμα την απαγόρευση συμφωνιών, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών οι οποίες είναι πιθανόν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αλλά οι οποίες δεν περιορίζουν τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, ή οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης ή καλύπτονται από κανονισμό για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης. Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν στο έδαφός τους αυστηρότερες εθνικές διατάξεις οι οποίες να απαγορεύουν ή να επιβάλλουν κυρώσεις σε μονομερή συμπεριφορά στην οποία επιδίδονται επιχειρήσεις.

3. Με την επιφύλαξη των γενικών αρχών και λοιπών διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας, οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται όταν οι αρχές ανταγωνισμού και τα δικαστήρια των κρατών μελών εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία περί ελέγχου των συγχωνεύσεων, ούτε αποκλείουν την εφαρμογή των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που επιδιώκουν κατ' εξοχήν στόχο διάφορο του επιδιωκόμενου από τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 4

Αρμοδιότητες της Επιτροπής

Για την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, η Επιτροπή διαθέτει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 5

Αρμοδιότητες των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών

Οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών είναι αρμόδιες να εφαρμόζουν τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Προς το σκοπό αυτό, δύνανται, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, να εκδίδουν τις ακόλουθες αποφάσεις:

- για την παύση της παράβασης,
- για τη λήψη προσωρινών μέτρων,
- για την αποδοχή ανάληψης δεσμεύσεων,
- για την επιβολή προστίμου, χρηματικής ποινής ή κάθε άλλης κύρωσης προβλεπόμενης από την εθνική τους νομοθεσία.

Εάν με βάση τις πληροφορίες που διαθέτουν διαπιστώσουν ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις μιας απαγόρευσης, δύνανται επίσης να αποφαίνονται ότι δεν συντρέχει λόγος δράσης από μέρους τους.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων

Τα εθνικά δικαστήρια διαθέτουν την αρμοδιότητα να εφαρμόζουν τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Άρθρο 7

Διαπίστωση και παύση της παράβασης

1. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως, παράβαση του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης, δύναται να υποχρεώσει με απόφασή της τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να θέσουν τέλος στη διαπιστωθείσα παράβαση. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή δύναται να τους επιβάλλει μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, ανάλογα προς τη διαπραχθείσα παράβαση και αναγκαία για την παύση της. Μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνο στην περίπτωση που είτε δεν υφίστανται εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς, είτε όλα τα εξίσου αποτελεσματικά μέτρα συμπεριφοράς είναι ενδεχομένως σκληρότερα από τα μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα. Εφόσον έχει σχετικό έννομο συμφέρον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να διαπιστώνει ότι η παράβαση έχει διαπραχθεί στο παρελθόν.

2. Νομιμοποιούνται να υποβάλουν καταγγελία σύμφωνα με την παράγραφο 1 τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αποδεικνύουν ότι έχουν σχετικό έννομο συμφέρον, καθώς και τα κράτη μέλη.

Άρθρο 8

Προσωρινά μέτρα

1. Σε περίπτωση κατεπείγοντος λόγω κινδύνου σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης του ανταγωνισμού, η Επιτροπή, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως, μπορεί, με βάση την εκ πρώτης όψεως διαπίστωση παράβασης, να διατάξει με απόφασή της τη λήψη προσωρινών μέτρων.

2. Οι αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου 1 εφαρμόζονται για ορισμένο χρονικό διάστημα και δύναται να παραταθούν εφ' όσον αυτό είναι απαραίτητο και ενδεδειγμένο.

Άρθρο 9

Αναλήψεις δεσμεύσεων

1. Όταν η Επιτροπή σκοπεύει να εκδώσει απόφαση με την οποία να απαιτεί την παύση μιας παράβασης και οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσφέρονται να αναλάβουν ορισμένες δεσμεύσεις για να ανταποκριθούν στις αντιρρήσεις της Επιτροπής κατά την προκαταρκτική της εκτίμηση, τότε η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να καταστήσει αυτές τις δεσμεύσεις υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις. Η απόφαση της Επιτροπής δύναται να εκδοθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και πρέπει να συμπεραίνει ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι να αναλάβει δράση η Επιτροπή.

2. Η Επιτροπή δύναται κατόπιν αιτήματος ή αυτεπαγγέλτως να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία:

- α) σε περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής των γεγονότων στα οποία βασίσθηκε η απόφαση·
- β) αν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αθετήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, ή
- γ) αν η απόφαση έχει στηριχθεί σε ελλειψείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των εμπλεκόμενων μερών.

Άρθρο 10

Διαπίστωση του ανεφάρμοστου

Εφόσον το απαιτεί το κοινοτικό δημόσιο συμφέρον σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, η Επιτροπή μπορεί αυτεπαγγέλτως να αποφανθεί με απόφασή της ότι το άρθρο 81 της συνθήκης δεν είναι εφαρμοστέο ως προς μια συμφωνία, απόφαση ένωσης επιχειρήσεων ή εναρμονισμένη πρακτική, είτε επειδή δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης είτε επειδή πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε ανάλογη διαπίστωση αναφορικά με το άρθρο 82 της συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 11

Συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών

1. Η Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών συνεργάζονται στενά για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού.
2. Η Επιτροπή διαβιβάζει στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών αντίγραφο των σημαντικότερων στοιχείων που έχει συλλέξει με σκοπό την εφαρμογή των άρθρων 7, 8, 9 και 10 και του άρθρου 29 παράγραφος 1. Κατόπιν αιτήσεως της αρχής ανταγωνισμού κράτους μέλους, η Επιτροπή της διαβιβάζει αντίγραφο άλλων υφιστάμενων εγγράφων που είναι αναγκαία για την εκτίμηση της υπόθεσης.
3. Όταν οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ενεργούν κατ' εφαρμογή του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης, ενημερώνουν εγγράφως την Επιτροπή πριν ή αμέσως μετά την έναρξη του πρώτου τυπικού μέτρου έρευνας. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να διαβιβασθούν και στις αρχές ανταγωνισμού των λοιπών κρατών μελών.
4. Το αργότερο 30 ημέρες πριν από την έκδοση απόφασης με την οποία θα διατάσσεται η παύση μιας παράβασης, θα γίνονται δεκτές αναλήψεις δεσμεύσεων ή θα ανακαλείται το ευεργέτημα ενός κανονισμού περί απαλλαγής κατά κατηγορία, οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ενημερώνουν την Επιτροπή. Προς το σκοπό αυτό, παρέχουν στην Επιτροπή την περίληψη της υποθέσεως, την προβλεπόμενη απόφαση ή, εάν δεν ληφθεί απόφαση, κάθε άλλο έγγραφο που επισημαίνει τον προτεινόμενο τρόπο δράσης. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να διαβιβασθούν και στις αρχές ανταγωνισμού των λοιπών κρατών μελών. Κατ' αίτηση της Επιτροπής, η αρχή ανταγωνισμού που έχει κινήσει τη διαδικασία θέτει στη διάθεση της Επιτροπής άλλα έγγραφα τα οποία βρίσκονται στην κατοχή της και είναι αναγκαία για την εκτίμηση της υπόθεσης. Οι πληροφορίες που παρέχονται στην Επιτροπή μπορούν να διαβιβασθούν στις αρχές ανταγωνισμού των λοιπών κρατών μελών. Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν επίσης να ανταλλάξουν μεταξύ τους πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτίμηση υπόθεσης της οποίας έχουν επιληφθεί δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης.
5. Οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών δύνανται να συμβουλεύονται την Επιτροπή σχετικά με οποιαδήποτε υπόθεση που αφορά την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας.
6. Η κίνηση διαδικασίας με σκοπό την έκδοση απόφασης κατ' εφαρμογή του κεφαλαίου III από την Επιτροπή συνεπάγεται την απώλεια από τις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών της αρμοδιότητάς τους

▼ B

να εφαρμόζουν τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης. Εάν η αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους έχει ήδη επιληφθεί μιας υπόθεσης, η Επιτροπή κινεί διαδικασία μόνον κατόπιν διαβούλευσης με αυτή την εθνική αρχή ανταγωνισμού.

*Άρθρο 12***Ανταλλαγές πληροφοριών**

1. Προκειμένου για την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, η Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών έχουν την εξουσία να ανταλλάσσουν και να χρησιμοποιούν ως αποδεικτικό μέσο οποιοδήποτε πραγματικό ή νομικό στοιχείο, περιλαμβανομένων των πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα.

2. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά μέσα μόνο προκειμένου για την εφαρμογή των άρθρων 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης και για το αντικείμενο για το οποίο τις συνέλεξε η αρχή η οποία τις διαβιβάζει. Ωστόσο, όταν στην ίδια υπόθεση εφαρμόζεται εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού εκ παραλλήλου με την κοινοτική νομοθεσία ανταγωνισμού και δεν οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα, οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται δυνάμει του παρόντος άρθρου είναι επίσης δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ανταγωνισμού.

3. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται δυνάμει της παραγράφου 1 μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδείξεις για την επιβολή κυρώσεων σε φυσικά πρόσωπα μόνον εάν:

- η νομοθεσία της διαβιβάζουσας αρχής προβλέπει κυρώσεις αναλόγου είδους σε σχέση με παράβαση του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης ή, ελλείψει νομοθετικών διατάξεων,
- οι πληροφορίες έχουν συλλεγεί με τρόπο που τηρεί το ίδιο επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων υπεράσπισης των φυσικών προσώπων όπως ορίζουν οι εθνικοί κανόνες της παραλήπτριας αρχής. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την παραλήπτρια αρχή για την επιβολή στερητικών της ελευθερίας ποινών.

*Άρθρο 13***Αναστολή ή περάτωση της διαδικασίας**

1. Όταν η ίδια καταγγελία υποβάλλεται στις αρχές ανταγωνισμού δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή όταν περισσότερες αρχές ανταγωνισμού διεξάγουν αυτεπαγγέλτως διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης κατά της ίδιας συμφωνίας, απόφασης ενώσεως ή πρακτικής, το γεγονός ότι μια αρχή ασχολείται με την υπόθεση αποτελεί για τις άλλες αρχές ικανό λόγο για την αναστολή της διαδικασίας που διεξάγουν οι ίδιες ή για την απόρριψη της καταγγελίας. Η Επιτροπή δύναται επίσης να απορρίψει μια καταγγελία με το σκεπτικό ότι αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους ασχολείται ήδη με την υπόθεση.

2. Όταν αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους ή η Επιτροπή λαμβάνει καταγγελία σχετικά με μια συμφωνία, απόφαση ενώσεως ή πρακτική με την οποία έχει ήδη ασχοληθεί μία άλλη αρχή ανταγωνισμού, δύναται να την απορρίψει.

*Άρθρο 14***Συμβουλευτική επιτροπή**

1. Πριν από την έκδοση οποιασδήποτε απόφασης κατ' εφαρμογή των άρθρων 7, 8, 9, 10, 23, του άρθρου 24 παράγραφος 2 και του άρθρου

▼ B

29 παράγραφος 1 η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων.

2. Για τη συζήτηση συγκεκριμένων υποθέσεων, η συμβουλευτική επιτροπή συγκροτείται από αντιπροσώπους των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών. Για τις συνεδριάσεις κατά τις οποίες συζητούνται άλλα ζητήματα εκτός των συγκεκριμένων υποθέσεων, τα κράτη μέλη δύνανται να διορίζουν πρόσθετο αντιπρόσωπο αρμόδιο σε θέματα ανταγωνισμού. Ο αντιπρόσωπος μπορεί, εφόσον δεν είναι σε θέση να παραστεί, να αντικατασταθεί από άλλον αντιπρόσωπο.

3. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο σύσκεψης την οποία συγκαλεί και της οποίας προεδρεύει η Επιτροπή, δεκατέσσερις ημέρες τουλάχιστον μετά την αποστολή της ειδοποίησης για τη σύγκλησή της, η οποία συνοδεύεται από περίληψη των δεδομένων της υπόθεσης, μνεία των σημαντικότερων εγγράφων και προσχέδιο απόφασης. Για αποφάσεις δυνάμει του άρθρου 8, η σύσκεψη μπορεί να πραγματοποιείται επτά ημέρες μετά την αποστολή του διατακτικού του σχεδίου απόφασης. Όταν η Επιτροπή αποστέλλει ειδοποίηση για τη σύγκληση της σύσκεψης με την οποία προβλέπεται μικρότερη προθεσμία από αυτές που αναφέρονται παραπάνω, η σύσκεψη μπορεί να πραγματοποιείται την προτεινόμενη ημερομηνία, εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση από κάποιο κράτος μέλος. Η συμβουλευτική επιτροπή γνωμοδοτεί εγγράφως επί του προσχεδίου απόφασης της Επιτροπής και δύνανται να εκδώσει γνώμη ακόμη και αν ορισμένα μέλη απουσιάζουν και δεν εκπροσωπούνται. Κατ' αίτηση ενός ή περισσότερων μελών, οι θέσεις που εκφράζονται στη γνώμη αιτιολογούνται.

4. Οι διαβουλεύσεις είναι επίσης δυνατόν να διεξάγονται με γραπτή διαδικασία. Ωστόσο, εάν αυτό ζητηθεί από κράτος μέλος, η Επιτροπή συγκαλεί σύσκεψη. Στην περίπτωση γραπτής διαδικασίας, η Επιτροπή τάσσει χρονική προθεσμία τουλάχιστον δεκατεσσάρων ημερών, εντός της οποίας τα κράτη μέλη οφείλουν να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους προκειμένου να διαβιβαστούν σε όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Σε περίπτωση αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 8, η προθεσμία των δεκατεσσάρων ημερών αντικαθίσταται από προθεσμία επτά ημερών. Όταν η Επιτροπή τάσσει χρονική προθεσμία για τη γραπτή διαδικασία μικρότερη από αυτές που αναφέρονται παραπάνω, εφαρμόζεται η προτεινόμενη προθεσμία, εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση από κάποιο κράτος μέλος.

5. Η Επιτροπή λαμβάνει απόλυτα υπόψη της τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής και ενημερώνει την εν λόγω επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο ελήφθη υπόψη η γνώμη της.

6. Εφόσον η συμβουλευτική επιτροπή γνωμοδοτεί εγγράφως, η γνώμη της αυτή επισυνάπτεται στο σχέδιο απόφασης. Εάν η συμβουλευτική επιτροπή συνιστά τη δημοσίευση της γνώμης, η Επιτροπή προβαίνει στη δημοσίευση αυτή, λαμβάνοντας υπόψη το έννομο συμφέρον των επιχειρήσεων για την προστασία των επιχειρηματικών τους απορρήτων.

7. Κατόπιν αιτήσεως αρχής ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους, η Επιτροπή συμπεριλαμβάνει στην ημερήσια διάταξη της συμβουλευτικής επιτροπής υποθέσεις με τις οποίες ασχολείται αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης. Η Επιτροπή μπορεί να πράξει το ίδιο αυτεπάγγελτα. Η Επιτροπή, και στις δύο περιπτώσεις, ενημερώνει την ενδιαφερόμενη αρχή ανταγωνισμού.

Μπορεί ιδίως να υποβληθεί αίτηση από αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους για τις υποθέσεις ως προς τις οποίες η Επιτροπή προτίθεται να κινήσει διαδικασία με τα αποτελέσματα του άρθρου 11 παράγραφος 6.

Η συμβουλευτική επιτροπή δεν γνωμοδοτεί επί υποθέσεων με τις οποίες ασχολούνται οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών. Η συμβουλευτική επιτροπή δύνανται επίσης να συζητήσει γενικά θέματα σε σχέση με την κοινοτική νομοθεσία ανταγωνισμού.

Άρθρο 15

Συνεργασία με τα εθνικά δικαστήρια

1. Στο πλαίσιο των διαδικασιών εφαρμογής του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης, τα δικαστήρια των κρατών μελών δύνανται να ζητούν από την Επιτροπή να τους διαβιβάσει πληροφορίες που κατέχει ή τη γνώμη της επί ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή αντίγραφο οιασδήποτε γραπτής απόφασης εθνικού δικαστηρίου επί της εφαρμογής του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης. Το εν λόγω αντίγραφο διαβιβάζεται το συντομότερο δυνατόν μετά την ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιείται στα μέλη η πλήρης γραπτή απόφαση.

3. Οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών μπορούν να υποβάλλουν εξ ιδίας πρωτοβουλίας γραπτές παρατηρήσεις στα εθνικά δικαστήρια της χώρας τους σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης. Με την άδεια του εν λόγω δικαστηρίου, μπορούν επίσης να υποβάλλουν προφορικές παρατηρήσεις στα εθνικά δικαστήρια των οικείων κρατών μελών. Όταν το απαιτεί η συνεπής εφαρμογή του άρθρου 81 και του άρθρου 82 της συνθήκης, η Επιτροπή δύναται να υποβάλλει εξ ιδίας πρωτοβουλίας γραπτές παρατηρήσεις στα δικαστήρια των κρατών μελών. Με την άδεια του εν λόγω δικαστηρίου μπορεί επίσης να υποβάλλει προφορικές παρατηρήσεις.

Προκειμένου να προετοιμάσουν τις παρατηρήσεις τους και μόνο, οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών και η Επιτροπή δύνανται να ζητούν από το οικείο δικαστήριο του κράτους μέλους να τους διαβιβάσει οποιοδήποτε αναγκαίο έγγραφο για την αξιολόγηση της υπόθεσης ή να εξασφαλίσει τη διαβίβασή του.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την ευρύτερη εξουσία υποβολής παρατηρήσεων ενώπιον των δικαστηρίων την οποία παρέχει στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών η εθνική τους νομοθεσία.

Άρθρο 16

Ομοιόμορφη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού

1. Όταν τα εθνικά δικαστήρια κρίνουν συμφωνίες, αποφάσεις ή πρακτικές δυνάμει του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης, οι οποίες έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής, δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις που συγκρούονται με την απόφαση την οποία έχει λάβει η Επιτροπή. Πρέπει επίσης να αποφεύγουν να λαμβάνουν αποφάσεις που ενδέχεται να συγκρούονται με απόφαση την οποία σκοπεύει να λάβει η Επιτροπή κατά διαδικασία που έχει κινηθεί. Προς το σκοπό αυτό, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να εκτιμήσει μήπως πρέπει να αναστείλει τη διαδικασία του. Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου 234 της συνθήκης.

2. Όταν οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών αποφαινούνται για συμφωνίες, αποφάσεις ή πρακτικές δυνάμει του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης, οι οποίες έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής, δεν δύνανται να λαμβάνουν αποφάσεις που να συγκρούονται με την απόφαση που έχει λάβει η Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Άρθρο 17

Έρευνες σε κλάδους της οικονομίας ή σε τύπους συμφωνιών

1. Όταν η πορεία των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών, η δυσκαμψία των τιμών ή άλλες περιστάσεις δημιουργούν υπονομιες για πιθανό περιορισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, η Επιτροπή δύναται να διεξαγάγει την έρευνά της σε συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας ή σε συγκεκριμένους τύπους συμφωνιών σε διάφορους κλάδους. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τις σχετικές επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, καθώς επίσης να διενεργήσει κάθε αναγκαίο προς τούτο έλεγχο.

Η Επιτροπή δύναται ιδίως να ζητήσει από τις σχετικές επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να της καταστήσουν γνωστή οποιαδήποτε συμφωνία, απόφαση και εναρμονισμένη πρακτική.

Η Επιτροπή δύναται να δημοσιεύσει έκθεση για τα αποτελέσματα της έρευνάς της σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας ή συγκεκριμένους τύπους συμφωνιών σε διάφορους κλάδους και να ζητήσει από τους ενδιαφερόμενους να διατυπώσουν παρατηρήσεις.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 14, 18, 19, 20, 22, 23 και 24 εφαρμόζονται κατ' αναλογία.

Άρθρο 18

Αιτήσεις παροχής πληροφοριών

1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή δύναται, κατόπιν απλής αιτήσεως ή βάσει αποφάσεως, να ζητήσει από επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων να παράσχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.

2. Κατά την υποβολή απλής αίτησης παροχής πληροφοριών προς επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, η Επιτροπή αναφέρει τη νομική βάση και το σκοπό της αίτησης, προσδιορίζει τι είδους πληροφορίες χρειάζεται και καθορίζει την προθεσμία υποβολής των ζητούμενων πληροφοριών, καθώς και τις κυρώσεις που επισύρει η παροχή ανακριβών ή παραπλανητικών πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 23.

3. Όταν η Επιτροπή απαιτεί από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να παράσχουν πληροφορίες με απόφασή της, στην εν λόγω απόφαση αναφέρονται η νομική βάση και ο σκοπός της αίτησης, προσδιορίζονται οι ζητούμενες πληροφορίες και τάσσεται προθεσμία για την παροχή τους. Επίσης μνημονεύονται οι κυρώσεις που προβλέπει το άρθρο 23 και μνημονεύονται ή επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπει το άρθρο 24. Στην απόφαση αναφέρεται περαιτέρω το δικαίωμα να ζητηθεί η εξέταση της απόφασης από το Δικαστήριο.

4. Οι επιχειρηματίες ή οι αντιπρόσωποί τους και, στην περίπτωση των νομικών προσώπων, των εταιρειών ή των ενώσεων που στερούνται νομικής προσωπικότητας, τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με την εκπροσώπησή τους βάσει του νόμου ή του καταστατικού τους, οφείλουν να παράσχουν τις ζητούμενες πληροφορίες για λογαριασμό της εμπλεκόμενης επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων. Τις πληροφορίες είναι δυνατόν να παράσχουν δεόντως εξουσιοδοτημένοι δικηγόροι εξ ονόματος των πελατών τους. Οι τελευταίοι εξακολουθούν να ευθύνονται πλήρως για την παροχή ανακριβών, ελλιπών ή παραπλανητικών πληροφοριών.

▼ B

5. Η Επιτροπή διαβιβάζει αμέσως αντίγραφο της απλής αίτησης ή της απόφασης προς την αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ευρίσκονται η έδρα της επιχείρησης ή της ένωσης επιχειρήσεων, καθώς και στην αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου λαμβάνει χώρα η σχετική δραστηριότητα.

6. Κατ' αίτηση της Επιτροπής, οι κυβερνήσεις και οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών της παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού.

*Άρθρο 19***Εξουσία διεξαγωγής ακροάσεων**

1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή δύναται να καλεί σε ακρόαση κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συναινεί προς αυτό για το σκοπό της συλλογής πληροφοριών σχετικά με το αντικείμενο της εκάστοτε έρευνας.

2. Όταν στους χώρους μιας επιχείρησης λαμβάνει χώρα ακρόαση κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, η Επιτροπή ενημερώνει την αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου λαμβάνει χώρα η ακρόαση. Εάν το ζητήσει η αρχή ανταγωνισμού του εν λόγω κράτους μέλους, οι υπάλληλοί της μπορούν να επικουρούν τους υπαλλήλους και τα λοιπά συνοδευόμενα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή να διεξάγουν ακροάσεις.

*Άρθρο 20***Εξουσίες ελέγχου της Επιτροπής**

1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή δύναται να διενεργεί κάθε αναγκαίο έλεγχο σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων.

2. Οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόμενα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή για τη διενέργεια ελέγχου έχουν την εξουσία:

- α) να εισέρχονται σε κάθε χώρο, γήπεδο και μεταφορικό μέσο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων·
- β) να ελέγχουν τα βιβλία καθώς και κάθε άλλο έγγραφο επαγγελματικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής του·
- γ) να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των εν λόγω βιβλίων και εγγράφων·
- δ) να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο και βιβλία ή έγγραφα κατά την περίοδο και στο βαθμό που απαιτούνται για τον έλεγχο·
- ε) να ζητούν από κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων επεξηγήσεις περί των γεγονότων ή εγγράφων που σχετίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου και να καταγράφουν τις απαντήσεις.

3. Οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδευόμενα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή για τη διενέργεια ελέγχου ασκούν τις εξουσίες τους αφού προηγουμένως επιδείξουν γραπτή εντολή, στην οποία προσδιορίζονται το αντικείμενο και ο σκοπός του ελέγχου, καθώς και οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 23 σε περίπτωση ελλιπούς επίδειξης των ζητούμενων βιβλίων ή λοιπών επαγγελματικών εγγράφων ή σε περίπτωση που αποδειχθούν ανακριβείς ή παραπλανητικές οι απαντήσεις σε ερωτήσεις που έχουν υποβληθεί κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή ενημερώνει την

▼ B

αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί ο έλεγχος σε εύθετο χρόνο πριν από τη διενέργεια αυτού.

4. Οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων οφείλουν να υποβάλλονται στους ελέγχους που η Επιτροπή έχει διατάξει με απόφασή της. Στην απόφαση προσδιορίζονται το αντικείμενο και ο σκοπός του ελέγχου, καθορίζεται η ημερομηνία έναρξής του και μνημονεύονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 23 και 24, καθώς και το δικαίωμα να ζητηθεί η εξέταση της απόφασης από το Δικαστήριο. Η Επιτροπή εκδίδει τις σχετικές αποφάσεις κατόπιν διαβούλευσης με την αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί ο έλεγχος.

5. Οι υπάλληλοι καθώς και οι εντεταλμένοι ή οι διορισθέντες από τη αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί έλεγχος οφείλουν, κατ' αίτηση της εν λόγω αρχής ή της Επιτροπής, να παρέχουν την ενεργό συνδρομή τους στους υπαλλήλους και στα λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή. Για το σκοπό αυτό απολαύουν των εξουσιών που καθορίζονται στην παράγραφο 2.

6. Σε περίπτωση που οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή διαπιστώσουν ότι μια επιχείρηση εναντιώνεται στη διενέργεια ελέγχου που έχει διαταχθεί δυνάμει του παρόντος άρθρου, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τους παρέχει κάθε αναγκαία συνδρομή, ζητώντας εφόσον κρίνεται σκόπιμο, τη συνδρομή της αστυνομίας ή ισότιμης αρχής επιβολής του νόμου, προκειμένου να καταστούν ικανοί να ασκήσουν τα ελεγκτικά τους καθήκοντα.

7. Εάν για τη συνδρομή που προβλέπεται στην παράγραφο 6 απαιτείται άδεια δικαστικής αρχής σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, ζητείται ή άδεια αυτή. Η εν λόγω άδεια μπορεί επίσης να ζητηθεί ως προληπτικό μέτρο.

8. Όταν ζητείται η άδεια που αναφέρεται στην παράγραφο 7, η εθνική δικαστική αρχή ελέγχει τη γνησιότητα της απόφασης της Επιτροπής, καθώς και ότι τα σχεδιαζόμενα μέτρα καταναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα ούτε υπέρμετρα αυστηρά σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου. Κατά τον έλεγχο της αναλογικότητας των μέτρων καταναγκασμού, η εθνική δικαστική αρχή μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή, απ' ευθείας ή μέσω της αρχής ανταγωνισμού του κράτους μέλους, λεπτομερείς εξηγήσεις, ιδίως για τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή έχει υπόνοιες ότι υπάρχει παράβαση των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, καθώς και για τη σοβαρότητα της εικαζόμενης παράβασης και τη φύση της εμπλοκής της συγκεκριμένης επιχείρησης. Ωστόσο, η εθνική δικαστική αρχή δεν νομιμοποιείται ούτε να αμφισβητήσει την αναγκαιότητα του ελέγχου ούτε να ζητήσει να της προσκομισθούν οι πληροφορίες οι οποίες περιέχονται στον φάκελο της Επιτροπής. Η αρμοδιότητα για τον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης της Επιτροπής ανήκει αποκλειστικά στο Δικαστήριο.

*Άρθρο 21***Έλεγχος άλλων χώρων**

1. Η Επιτροπή μπορεί με απόφασή της να διατάξει τη διενέργεια ελέγχου σε οποιοδήποτε άλλο χώρο, γήπεδο και μεταφορικό μέσο, εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι φυλάσσονται εκεί βιβλία ή άλλα έγγραφα που συνδέονται με την επιχείρηση και το αντικείμενο του ελέγχου, τα οποία ενδέχεται να είναι σχετικά για την απόδειξη σοβαρής παράβασης του άρθρου 81 ή 82 της συνθήκης, συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών των επιχειρηματιών, διευθυνόντων συμβούλων και λοιπών μελών του προσωπικού των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων.

▼ B

2. Στην απόφαση διευκρινίζονται το αντικείμενο και ο σκοπός του ελέγχου, ορίζεται η ημερομηνία κατά την οποία θα αρχίσει ο έλεγχος και αναφέρεται το δικαίωμα να ζητηθεί η εξέταση της απόφασης από το Δικαστήριο. Μνημονεύονται ιδίως οι λόγοι οι οποίοι οδήγησαν την Επιτροπή να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν υπόνοιες κατά την έννοια της παραγράφου 1. Η Επιτροπή λαμβάνει τις σχετικές αποφάσεις κατόπιν διαβούλευσης με την αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου θα διενεργηθεί ο έλεγχος.

3. Απόφαση λαμβανόμενη σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν μπορεί να εκτελεσθεί χωρίς προηγούμενη άδεια της εθνικής δικαστικής αρχής του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Η εθνική δικαστική αρχή ελέγχει τη γνησιότητα της απόφασης της Επιτροπής καθώς και ότι τα σχεδιαζόμενα μέτρα καταναγκασμού δεν είναι αυθαίρετα ούτε υπέρμετρα αυστηρά σε σχέση, ιδίως, με τη σοβαρότητα της εικαζόμενης παράβασης, τη σημασία των ζητούμενων αποδείξεων, την εμπλοκή της συγκεκριμένης επιχείρησης και τη λογική προσδοκία ότι τα λογιστικά βιβλία και έγγραφα που αποτελούν αντικείμενο ελέγχου φυλάσσονται στους χώρους για τους οποίους ζητείται η άδεια. Η εθνική δικαστική αρχή μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή, απ' ευθείας ή μέσω της αρχής ανταγωνισμού του κράτους μέλους, λεπτομερείς εξηγήσεις για τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου να ελεγχθεί η αναλογικότητα των σχεδιαζόμενων μέτρων καταναγκασμού.

Ωστόσο, η εθνική δικαστική αρχή δεν νομιμοποιείται ούτε να αμφισβητήσει την αναγκαιότητα του ελέγχου ούτε να ζητήσει να του προσκομισθούν οι πληροφορίες οι οποίες περιέχονται στο φάκελο της Επιτροπής. Η αρμοδιότητα για τον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης της Επιτροπής ανήκει αποκλειστικά στο Δικαστήριο.

4. Οι υπάλληλοι και τα λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή για τη διενέργεια ελέγχου που διατάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου διαθέτουν τις εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ). Το άρθρο 20 παράγραφοι 5 και 6 εφαρμόζεται κατ' αναλογία.

*Άρθρο 22***Έρευνες από τις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών**

1. Η αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους δύναται να λάβει στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους παν μέτρο ελέγχου ή άλλο μέτρο εξακριβώσης περιστατικών κατ' εφαρμογή της εθνικής της νομοθεσίας επ' ονόματι και για λογαριασμό της αρχής ανταγωνισμού ενός άλλου κράτους μέλους, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον υφίσταται παράβαση του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης. Οι συλλεγόμενες πληροφορίες ανταλλάσσονται και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 12.

2. Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών διενεργούν τους ελέγχους που η Επιτροπή κρίνει σκόπιμους σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1 ή τους οποίους έχει διατάξει με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφος 4. Οι υπάλληλοι των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών στις οποίες έχει ανατεθεί η διενέργεια αυτών των ελέγχων, καθώς και εκείνοι που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή διορισθεί από αυτές ασκούν τις εξουσίες τους σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία.

Εφόσον ζητηθεί από την Επιτροπή ή από την αρχή ανταγωνισμού του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρόκειται να διενεργηθεί ο έλεγχος, υπάλληλοι της Επιτροπής και λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή δύναται να παράσχουν συνδρομή στους υπαλλήλους της ενδιαφερόμενης αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 23

Πρόστιμα

1. Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμα που δεν υπερβαίνουν το 1 % του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, σε περίπτωση που αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) έχουν παράσχει πληροφορία η οποία είναι ανακριβής ή παραπλανητική σε απάντηση αίτησης που τους έχει υποβληθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 ή του άρθρου 18 παράγραφος 2·
- β) απαντώντας σε αίτηση που τους έχει υποβληθεί με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 ή του άρθρου 18 παράγραφος 3, παρέχουν ανακριβείς, ελλιπείς ή παραπλανητικές πληροφορίες ή δεν παρέχουν πληροφορίες εντός της ταχθείσας προθεσμίας·
- γ) παρουσιάζουν κατά τρόπο ελλιπή τα βιβλία ή άλλα έγγραφα επαγγελματικού περιεχομένου κατά τη διάρκεια ελέγχων που διενεργούνται δυνάμει του άρθρου 20 ή αρνούνται να υποβληθούν σε έλεγχο ο οποίος έχει διαταχθεί με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφος 4·
- δ) απαντώντας σε ερώτημα που τους έχει τεθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφος 2 στοιχείο ε):
  - δίνουν ανακριβή ή παραπλανητική απάντηση,
  - παραλείπουν να διορθώσουν εντός της προθεσμίας που έθεσε η Επιτροπή ανακριβή, ελλιπή ή παραπλανητική απάντηση που έδωσε μέλος του προσωπικού τους, ή
  - παραλείπουν ή αρνούνται να δώσουν πλήρη απάντηση για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου και του σκοπού του ελέγχου που διατάσσεται με απόφαση εκδιδόμενη δυνάμει του άρθρου 20 παράγραφος 4·
- ε) έχουν διαρρήξει σφραγίδες οι οποίες ετέθησαν σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο δ) από τους υπαλλήλους ή τα λοιπά συνοδευόμενα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή.

2. Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλει σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμα, σε περίπτωση που αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης, ή
- β) ενεργούν κατά τρόπο που αντιβαίνει σε εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 8 απόφαση με την οποία διατάσσεται η λήψη προσωρινών μέτρων, ή
- γ) δεν εκπληρώνουν αναληφθείσα από τις ίδιες δέσμευση η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική με απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 9.

Για καθεμία από τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση, το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Όταν η παράβαση που διέπραξε η ένωση επιχειρήσεων συνδέεται με τις δραστηριότητες των μελών της, το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 10 % του αθροίσματος του συνολικού κύκλου εργασιών κάθε μέλους που συμμετέχει ενεργά στην αγορά που έχει επηρεασθεί από την παράβαση που διέπραξε η ένωση.

▼B

3. Ο καθορισμός του ύψους του προστίμου γίνεται με βάση τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης.

4. Σε περίπτωση που επιβάλλεται πρόστιμο σε ένωση επιχειρήσεων, λαμβανομένου υπόψη του κύκλου εργασιών των μελών της και η ένωση δεν είναι αξιόχρηη, η ένωση είναι υποχρεωμένη να ζητήσει συνεισφορές από τα μέλη της προκειμένου να καλύψει το ποσό του προστίμου.

Εάν δεν πραγματοποιηθούν οι συνεισφορές αυτές εντός της προθεσμίας που έχει ορίσει η Επιτροπή, η Επιτροπή δύναται να απαιτήσει την καταβολή του προστίμου απευθείας από καθεμία από τις επιχειρήσεις οι εκπρόσωποι των οποίων ανήκαν στα εμπλεκόμενα όργανα λήψης αποφάσεων της ένωσης.

Η Επιτροπή, όταν έχει απαιτήσει πληρωμή σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, στην περίπτωση που είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της ολοσχερούς πληρωμής του προστίμου, μπορεί να απαιτήσει πληρωμή του υπολοίπου από οποιοδήποτε μέλος της ένωσης που είχε ενεργή δράση στην αγορά στην οποία συνέβη η παράβαση.

Ωστόσο, η Επιτροπή δεν απαιτεί πληρωμή βάσει του δευτέρου ή τρίτου εδαφίου από επιχειρήσεις που αποδεικνύουν ότι δεν εφήρμοσαν την παράνομη απόφαση της ένωσης και ότι είτε δεν είχαν αντιληφθεί την ύπαρξή της είτε αποστασιοποιήθηκαν ενεργά από αυτήν πριν αρχίσει η Επιτροπή να διερευνά την υπόθεση.

Η οικονομική ευθύνη κάθε επιχείρησης όσον αφορά την καταβολή του προστίμου δεν υπερβαίνει το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

5. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 δεν έχουν ποινικό χαρακτήρα.

Άρθρο 24

Χρηματικές ποινές

1. Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων χρηματικές ποινές που μπορούν να φθάσουν το 5 % του μέσου ημερήσιου κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος για κάθε ημέρα από την ημερομηνία που έχει καθορίσει στην απόφασή της, προκειμένου να τις εξαναγκάσει:

- α) να θέσουν τέλος σε παράβαση των διατάξεων του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης σύμφωνα με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 7·
- β) να συμμορφωθούν με απόφαση με την οποία διατάσσεται η λήψη προσωρινών μέτρων και η οποία έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 8·
- γ) να σεβασθούν μια δέσμευση η οποία έχει καταστεί υποχρεωτική με απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 9·
- δ) να της διαθέσουν με πληρότητα και ακρίβεια πληροφορίες που τους έχει ζητήσει με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 ή του άρθρου 18 παράγραφος 3·
- ε) να υποβληθούν σε έλεγχο που έχει διατάξει με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφος 4.

2. Αφ' ης στιγμής οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις επιχειρήσεων εκπληρώσουν την υποχρέωση για την τήρηση της οποίας επιβλήθηκε χρηματική ποινή, η Επιτροπή δύναται να καθορίσει το οριστικό ύψος της ποινής αυτής σε επίπεδο κατώτερο από εκείνο που προκύπτει από την αρχική απόφαση. Το άρθρο 23 παράγραφος 4 εφαρμόζεται ανάλογα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Άρθρο 25

Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων

1. Οι εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 23 και 24 υπόκεινται στις ακόλουθες προθεσμίες παραγραφής:
  - α) τρία έτη για τις παραβάσεις των διατάξεων σχετικά με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή τη διενέργεια ελέγχων·
  - β) πέντε έτη για όλες τις υπόλοιπες παραβάσεις.
2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, αν μια παράβαση είναι διαρκής ή έχει διαπραχθεί κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης.
3. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων ή χρηματικών ποινών διακόπτεται από κάθε πράξη της Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους η οποία αποβλέπει στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά της παράβασης. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε μια τουλάχιστον επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που μετείχε στην παράβαση. Στις πράξεις που συνεπάγονται τη διακοπή της παραγραφής συγκαταλέγονται οι εξής:
  - α) οι γραπτές αιτήσεις της Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους για την παροχή πληροφοριών·
  - β) οι γραπτές εντολές διεξαγωγής ελέγχου που χορηγεί στους υπαλλήλους της η Επιτροπή ή η αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους·
  - γ) η κίνηση διαδικασίας από την Επιτροπή ή από την αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους·
  - δ) η κοινοποίηση έκθεσης αιτιάσεων από την Επιτροπή ή την αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους.
4. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση.
5. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου μετά από κάθε διακοπή. Ωστόσο, η παραγραφή επέρχεται το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή δεν έχει επιβάλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο αναστολής της παραγραφής κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6.
6. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων και χρηματικών ποινών αναστέλλεται για όσο καιρό η απόφαση της Επιτροπής αποτελεί αντικείμενο εκκρεμούσας διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Άρθρο 26

Παραγραφή της εκτέλεσης των ποινών

1. Η εξουσία της Επιτροπής να εκτελεί τις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 23 και 24 υπόκειται σε πενταετή προθεσμία παραγραφής.
2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση καθίσταται οριστική.
3. Η παραγραφή της εκτέλεσης των ποινών διακόπτεται:

▼ B

- α) από την κοινοποίηση απόφασης με την οποία τροποποιείται το αρχικό ποσό του προστίμου ή της χρηματικής ποινής ή απορρίπτεται αίτηση τροποποίησης του ποσού αυτού·
  - β) από κάθε πράξη της Επιτροπής ή κράτους μέλους, που ενεργεί κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, η οποία αποβλέπει να εκτελέσει την αναγκαστική είσπραξη του ποσού του προστίμου ή της χρηματικής ποινής.
4. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου μετά από κάθε διακοπή.
5. Η παραγραφή της εκτέλεσης των ποινών αναστέλλεται:
- α) για όσο χρονικό διάστημα επιτρέπεται η πραγματοποίηση της πληρωμής·
  - β) για όσο χρονικό διάστημα η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης της πληρωμής τελεί υπό αναστολή βάσει αποφάσεως του Δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ*Άρθρο 27***Ακρόαση των μερών, των καταγγελλόντων και των λοιπών τρίτων ενδιαφερομένων**

1. Πριν από τη λήψη των αποφάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7, 8 και 23 και στο άρθρο 24 παράγραφος 2, η Επιτροπή παρέχει στις επιχειρήσεις ή τις ενώσεις επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η διαδικασία που έχει κινήσει η Επιτροπή τη δυνατότητα ακρόασης σχετικά με τις αιτιάσεις της Επιτροπής. Η Επιτροπή θεμελιώνει τις αποφάσεις της μόνο στις αιτιάσεις για τις οποίες δόθηκε στα μέρη η δυνατότητα να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους. Οι καταγγέλλοντες μετέχουν στενά στη διαδικασία.
2. Κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας διασφαλίζονται πλήρως τα δικαιώματα υπεράσπισης των εμπλεκόμενων μερών, τα οποία έχουν το δικαίωμα να αποκτούν γνώση του φακέλου της Επιτροπής, με την επιφύλαξη του έννομου συμφέροντος των επιχειρήσεων για την προστασία του επιχειρηματικού απόρρητου. Το δικαίωμα πρόσβασης στο φάκελο δεν καλύπτει τις εμπιστευτικές πληροφορίες και τα έγγραφα εσωτερικής χρήσης της Επιτροπής ή των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών. Από το δικαίωμα πρόσβασης εξαιρούνται ιδίως η αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών ή μεταξύ των τελευταίων, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων που συντάσσονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 11 και 14. Καμία διάταξη της παρούσας παραγράφου δεν εμποδίζει την Επιτροπή να δημοσιοποιεί και να χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που απαιτούνται για να αποδειχθεί μια παράβαση.
3. Εφόσον η Επιτροπή το κρίνει αναγκαίο μπορεί να δεχθεί σε ακρόαση και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Εάν ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ζητήσει να γίνει δεκτό σε ακρόαση επικαλούμενο σχετικό έννομο συμφέρον, το αίτημά του γίνεται δεκτό. Οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών μπορούν επίσης να ζητήσουν από την Επιτροπή να δεχθεί σε ακρόαση και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
4. Όταν η Επιτροπή προτίθεται να λάβει απόφαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 ή του άρθρου 10, δημοσιεύει περίληψη της υπόθεσης και το βασικό περιεχόμενο των δεσμεύσεων ή των προτεινόμενων ενεργειών. Τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός προθεσμίας την οποία ορίζει η Επιτροπή στη δημοσίευσή της και η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη του ενός μηνός. Στη δημοσίευση λαμβάνεται υπόψη το έννομο συμφέρον των επιχειρήσεων για την προστασία του επιχειρηματικού τους απόρρητου.

Άρθρο 28

Επαγγελματικό απόρρητο

1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των άρθρων 12 και 15, οι πληροφορίες που συλλέγονται δυνάμει των άρθρων 17 έως 22 επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν μόνο για το σκοπό για τον οποίο συγκεντρώθηκαν.
2. Με την επιφύλαξη της ανταλλαγής και της χρησιμοποίησης πληροφοριών, οι οποίες προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 11, 12, 14, 15 και 27, η Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, οι υπάλληλοί τους, το λοιπό προσωπικό τους και τα άλλα πρόσωπα που εργάζονται υπό την εποπτεία των εν λόγω αρχών, καθώς και οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό άλλων αρχών των κρατών μελών οφείλουν να μην δημοσιοποιούν τα στοιχεία που συγκεντρώνουν ή ανταλλάσσουν κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και τα οποία, ως εκ της φύσεώς τους, καλύπτονται από την υποχρέωση του επαγγελματικού απόρρητου. Η υποχρέωση αυτή ισχύει επίσης για όλους τους αντιπροσώπους και εμπειρογνώμονες των κρατών μελών που συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της συμβουλευτικής επιτροπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΧ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ

Άρθρο 29

Ατομική ανάκληση

1. Όταν η Επιτροπή, εξουσιοδοτημένη δυνάμει κανονισμού του Συμβουλίου, όπως οι κανονισμοί αριθ. 19/65/ΕΟΚ, (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71, (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, (ΕΟΚ) αριθ. 1534/91 ή (ΕΟΚ) αριθ. 479/92, να εφαρμόζει το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης εκδίδοντας κανονισμούς, έχει κηρύξει το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ανεφάρμοστο σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένων πρακτικών, δύναται, με πρωτοβουλία της ή κατόπιν καταγγελίας, να ανακαλέσει το ευεργέτημα του κανονισμού απαλλαγής εφόσον διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη περίπτωση συμφωνία, απόφαση ή εναρμονισμένη πρακτική που εμπίπτει στον κανονισμό απαλλαγής παράγει αποτελέσματα τα οποία δεν συμβιβάζονται με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης.
2. Όταν σε συγκεκριμένη περίπτωση συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένες πρακτικές που εμπίπτουν σε κανονισμό της Επιτροπής όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, παράγουν αποτελέσματα τα οποία δεν συμβιβάζονται με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης στο έδαφος ενός κράτους μέλους, ή σε τμήμα του εδάφους αυτού, το οποίο συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά μιας αυτοτελούς γεωγραφικής αγοράς, η αρχή ανταγωνισμού του εν λόγω κράτους μέλους δύναται να ανακαλέσει το ευεργέτημα της εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού απαλλαγής στο συγκεκριμένο έδαφος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Χ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 30

Δημοσίευση των αποφάσεων

1. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις αποφάσεις τις οποίες λαμβάνει κατ' εφαρμογή των άρθρων 7 έως 10, 23 και 24.

▼B

2. Στη δημοσίευση μνημονεύονται τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα ουσιώδη στοιχεία της απόφασης, περιλαμβανομένων των κυρώσεων που επιβάλλονται. Επίσης λαμβάνεται υπόψη το έννομο συμφέρον των επιχειρήσεων για την προστασία του επαγγελματικού απόρητου.

*Άρθρο 31***Έλεγχος από το Δικαστήριο**

Το Δικαστήριο διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Το Δικαστήριο δύναται να καταργεί, να μειώνει ή να επαυξάνει τα πρόστιμα ή τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί.

▼M2**▼B***Άρθρο 33***Εκτελεστικές διατάξεις**

1. Η Επιτροπή νομιμοποιείται να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο με σκοπό την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Τα μέτρα αυτά είναι δυνατόν, μεταξύ άλλων, να αφορούν:

- α) τη μορφή, το περιεχόμενο και τις λοιπές λεπτομέρειες των καταγγελιών που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, καθώς και τη διαδικασία για την απόρριψη των καταγγελιών·
- β) τις πρακτικές ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 11·
- γ) τις πρακτικές ρυθμίσεις που ισχύουν για τις ακροάσεις που προβλέπονται από το άρθρο 27.

2. Η Επιτροπή, πριν λάβει οποιαδήποτε μέτρο δυνάμει της παραγράφου 1, δημοσιεύει σχέδιό του και καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν παρατηρήσεις εντός προθεσμίας την οποία καθορίζει και η οποία δεν πρέπει να είναι βραχύτερη του ενός μηνός. Η Επιτροπή, πριν δημοσιεύσει σχέδιο μέτρου και πριν προβεί στη λήψη του, ζητεί τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ XI**ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ***Άρθρο 34***Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται στην Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του κανονισμού αριθ. 17, οι κοινοποιήσεις που γίνονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και οι αντίστοιχες αιτήσεις και κοινοποιήσεις που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68, (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 και (ΕΟΚ) αριθ. 3975/87 παύουν αυτοδικαίως να ισχύουν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

2. Οι διαδικαστικές πράξεις που διενεργούνται κατ' εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 17 και των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68, (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 και (ΕΟΚ) αριθ. 3975/87 εξακολουθούν να ισχύουν για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 35

Ορισμός των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν την αρχή ανταγωνισμού ή τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης κατά τρόπο ώστε να τηρούνται όντως οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Τα μέτρα που είναι αναγκαία για την παραχώρηση στις αρχές αυτές της εξουσίας να εφαρμόζουν τα εν λόγω άρθρα λαμβάνονται πριν από την 1η Μαΐου 2004. Οι οριζόμενες αρχές ενδέχεται να περιλαμβάνουν δικαστήρια.
2. Όταν η επιβολή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού ανατίθεται σε εθνικές διοικητικές και δικαστικές αρχές, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν διάφορες εξουσίες και καθήκοντα στις διάφορες αυτές εθνικές αρχές, είτε είναι διοικητικές είτε δικαστικές.
3. Τα αποτελέσματα του άρθρου 11 παράγραφος 6 εφαρμόζονται στις αρχές που ορίζουν τα κράτη μέλη, περιλαμβανομένων των δικαστηρίων που ασκούν καθήκοντα σχετικά με την προπαρασκευή και την έκδοση τύπων αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5. Τα αποτελέσματα του άρθρου 11 παράγραφος 6 δεν εκτείνονται στα δικαστήρια εφόσον αυτά ενεργούν ως δευτεροβάθμια όργανα σε σχέση με τους τύπους αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5.
4. Παρά την παράγραφο 3, όταν στα κράτη μέλη, για την έκδοση ορισμένων τύπων αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5, μια αρχή προσφεύγει σε δικαστική αρχή που είναι ανεξάρτητη και διάφορη της διοικητικής αρχής και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου, τα αποτελέσματα του άρθρου 11 παράγραφος 6 εφαρμόζονται μόνο στη συγκεκριμένη διοικητική αρχή, η οποία αποσύρει την αίτησή της προς τη δικαστική αρχή μόλις κινήσει διαδικασία η Επιτροπή, με αυτή δε την απόσυρση λήγει πράγματι η εθνική διαδικασία.

Άρθρο 36

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68 τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 2 καταργείται.
2. Στο άρθρο 3 παράγραφος 1, η φράση «Η απαγόρευση του άρθρου 2» αντικαθίσταται από τη φράση «Η απαγόρευση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης».
3. Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής:
  - α) στην παράγραφο 1, η φράση «Οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές που αναφέρονται στο άρθρο 2» αντικαθίσταται από την φράση «Οι συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης»·
  - β) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Εάν η εφαρμογή οποιασδήποτε συμφωνίας, απόφασης ή εναρμονισμένης πρακτικής που καλύπτεται από την παράγραφο 1 έχει, σε δεδομένη υπόθεση, αποτελέσματα που δεν συμβιβάζονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, μπορεί να ζητηθεί από τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να θέσουν τέλος στα αποτελέσματα αυτά.»
4. Τα άρθρα 5 έως 29 καταργούνται, με εξαίρεση το άρθρο 13 παράγραφος 3 το οποίο εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1017/68 πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, έως τη λήξη της ισχύος των εν λόγω αποφάσεων.
5. Στο άρθρο 30, οι παράγραφοι 2, 3 και 4 διαγράφονται.

Άρθρο 37

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2988/74

Στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2988/74 παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 7α

Εξαίρεση

Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (*)

(*) ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.»

Άρθρο 38

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/86 τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 7 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. *Παράβαση υποχρέωσης*

Σε περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι αθετήσουν υποχρέωση η οποία έχει επιβληθεί, βάσει του άρθρου 5, σε σχέση με την απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 3, η Επιτροπή, προκειμένου να θέσει τέλος σε αυτήν την παράβαση και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (*), δύναται να εκδώσει απόφαση η οποία είτε απαγορεύει στους ενδιαφερόμενους τη συνέχιση αυτής είτε απαιτεί από αυτούς συγκεκριμένες ενέργειες, ή αποσύρει το ευεργέτημα απαλλαγής κατά κατηγορία το οποίο απελάμβαναν.

(*) ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.»

β) η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

i) στο στοιχείο α), η φράση «υπό τους όρους που καθορίζονται στο τμήμα II» αντικαθίσταται από τη φράση «υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003»·

ii) στο στοιχείο γ) σημείο i) δεύτερο εδάφιο, η δεύτερη περίοδος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Συγχρόνως, αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, αν δέχεται τις δεσμεύσεις που προσφέρονται να αναλάβουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εξασφαλισθεί η πρόσβαση στην αγορά επιχειρήσεων μη μελών της διάσκεψης.»

2. Το άρθρο 8 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 διαγράφεται·

▼ B

- β) στην παράγραφο 2 οι λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 10» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003»·
- γ) η παράγραφος 3 καταργείται.
3. Το άρθρο 9 τροποποιείται ως εξής:
- α) στην παράγραφο 1, οι λέξεις «συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 15» αντικαθίστανται από τις λέξεις «συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003»·
- β) στην παράγραφο 2, οι λέξεις «συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 15» αντικαθίστανται από τις λέξεις «συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003»·
4. Τα άρθρα 10 έως 25 καταργούνται, με εξαίρεση το άρθρο 13 παράγραφος 3 το οποίο εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, έως τη λήξη της ισχύος των εν λόγω αποφάσεων.
5. Στο άρθρο 26, η φράση τη μορφή, το περιεχόμενο και άλλες λεπτομέρειες των καταγγελιών που προβλέπονται στο άρθρο 10, των αιτήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 12 και των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 23 παράγραφοι 1 και 2 διαγράφεται.

*Άρθρο 39***Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3975/87**

Τα άρθρα 3 έως 19 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3975/87 καταργούνται, με εξαίρεση το άρθρο 6 παράγραφος 3 το οποίο εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, έως τη λήξη της ισχύος των εν λόγω αποφάσεων.

*Άρθρο 40***Τροποποίηση των κανονισμών αριθ. 19/65/ΕΟΚ, (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 και (ΕΟΚ) αριθ. 1534/91**

Το άρθρο 7 του κανονισμού αριθ. 19/65/ΕΟΚ, το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1534/91 καταργούνται.

*Άρθρο 41***Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87**

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87 τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 6

Πριν από τη δημοσίευση σχεδίου κανονισμού και πριν από την έκδοση κανονισμού, η Επιτροπή συμβουλευέται τη συμβουλευτική επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (*)

(*) ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.»

▼B

2. Το άρθρο 7 καταργείται.

*Άρθρο 42***Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 479/92**

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 479/92 τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 5

Πριν από τη δημοσίευση του σχεδίου κανονισμού και πριν από την έκδοση του κανονισμού, η Επιτροπή ζητά τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (*)

(*) ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.»

2. Το άρθρο 6 καταργείται.

*Άρθρο 43***Κατάργηση των κανονισμών αριθ. 17 και αριθ. 141**

1. Ο κανονισμός αριθ. 17 καταργείται, με εξαίρεση το άρθρο 8 παράγραφος 3 το οποίο εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, έως τη λήξη της ισχύος των εν λόγω αποφάσεων.

2. Ο κανονισμός αριθ. 141 καταργείται.

3. Κάθε παραπομπή στους καταργούμενους κανονισμούς νοείται ως παραπομπή στον παρόντα κανονισμό.

*Άρθρο 44***Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού**

Πέντε έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τη λειτουργία του παρόντος κανονισμού, και ειδικότερα για την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 6 και του άρθρου 17.

Βάσει της έκθεσης αυτής, η Επιτροπή εκτιμά κατά πόσον ενδείκνυται να προτείνει στο Συμβούλιο αναθεώρηση του παρόντος κανονισμού.

*Άρθρο 45***Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται από την 1η Μαΐου 2004.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.